

На основу члана 17. став 6. Закона о контроли опасности од великих удеса који укључују опасне супстанце („Службени гласник РС”, број 94/24),

Министар заштите животне средине доноси

ПРАВИЛНИК

о садржини и методологији израде интерног Плана заштите од великог удеса

„Службени гласник РС”, број 96 од 7. новембра 2025.

Члан 1.

Овим правилником ближе се прописује садржина и методологија израде интерног Плана заштите од великог удеса.

Члан 2.

Интерни План заштите од великог удеса садржи следеће податке и информације:

- 1) организациона структура:
 - (1) име, презиме и функцију лица овлашћених за активирање интерног Плана заштите од великог удеса у случају опасности од великог удеса,
 - (2) име, презиме и функцију лица које је задужено за вођење и координисање акције ублажавања последица на комплексу,
 - (3) име, презиме и назив радног места лица које је одговорно за повезивање и сарадњу са надлежним органом јединице локалне самоуправе за екстерни план заштите од великог удеса;
- 2) за предвидиве услове или догађаје који би могли бити значајни за изазивање великог удеса:
 - (1) опис активности које би требало предузети у циљу контролисања услова или догађаја и ограничавања њихових последица,
 - (2) опис безбедносне опреме и расположивих ресурса;
 - 3) мере за ограничавање ризика за присутна лица на комплексу, укључујући начине упозоравања и радње које треба да предузму након упозорења;
 - 4) рано упозоравање и информације о удесу:
 - (1) мере за обезбеђивање раног упозорења о инциденту органа надлежног за активирање екстерног Плана заштите од великог удеса,
 - (2) врсте информација које треба да садржи почетно упозорење,
 - (3) мере за обезбеђивање детаљнијих информација, када постану доступне;
 - 5) мере за обуку запослених о дужностима које ће морати да обављају и, према потреби, координацију са надлежним хитним службама ван комплекса;
 - 6) мере за пружање помоћи ради ублажавања последица ван комплекса.

Члан 3.

Методологија израде интерног Плана заштите од великог удеса дата је у Прилогу, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Члан 4.

Даном почетка примене овог правилника престаје да важи Правилник о садржини политике превенције удеса и садржини и методологији израде Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса („Службени гласник РС”, број 41/10).

Члан 5.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењује се од 7. децембра 2025. године.

Број 03526868 2025 14850 003 004 012 001

У Београду, 27. октобра 2025. године

Министар,

Сара Павков, с.р.

Прилог

МЕТОДОЛОГИЈА ИЗРАДЕ ИНТЕРНОГ ПЛАНА ЗАШТИТЕ ОД ВЕЛИКОГ УДЕСА

Увод

За комплекс вишег реда израђују се у писаној форми два плана заштите од великог удеса: интерни План заштите од великог удеса, који израђује оператер, са мерама које је потребно предузети у циљу одговора на удес унутар комплекса и екстерни план заштите од великог удеса, који израђује надлежни орган јединице локалне самоуправе на чијој се административној територији налази комплекс, како би се дефинисао координирани одговор на удес, који има ефекте ван комплекса. Ови планови морају бити усклађени. Поред тога, интерни План заштите од великог удеса треба да укључи мере и активности оператера за пружање помоћи ради ублажавања последица ван комплекса, а екстерни план заштите од великог удеса треба да садржи детаље о мерама за пружање помоћи у реаговању и одговору на удес на комплексу. У сваком случају, размена информација између израђивача ових планова и других надлежних служби и заинтересованих организација је кључна за процес планирања и морају постојати опсежне консултације са свим тим странама.

Интерни План заштите од великог удеса садржи свеобухватан одговор оператера на велики удес који укључује опасне супстанце на комплексу.

У сврху израде интерног План заштите од великог удеса оператер треба да примени процедуру Планирање заштите од удеса, коју је усвојио у оквиру Система управљања безбедношћу.

Интерни План заштите од великог удеса (у даљем тексту: интерни План), се заснива на подацима и информацијама из Извештаја о безбедности. Интерни План се односи на идентификоване опасности од великог удеса и мора да садржи поступке за реаговање на све идентификоване опасности и могуће сценарије удеса.

Интерни План треба да је прилагођен процењеном ризику и пропорционалан вероватноћи да се удес догоди. Интерни План треба да је флексибилан како би било могуће да се допуни (прошири и повећа), у ситуацији када оператер треба да се суочи са последицама које су мало вероватне и које могу настати услед комбинације случајних околности и временских услова.

Интерни План треба да детаљно описује како оператер припрема запослене и трећа лица (подуговараче, посетиоце и сл.) који могу бити на комплексу у било ком тренутку, за случајеве удеса, и како контролисати, ограничити и ублажити ефекте било ког ванредног догађаја.

Интерни план утврђује начин комуникације унутар самог оператера постројења, са другим оператерима уколико постоји ризик од домино ефеката, са надлежним органима јединице локалне самоуправе, као и са другим надлежним органима, организацијама и јавношћу. Такође, у интерном Плану оператер мора да детаљно наведе како се учесницима ван комплекса упућује захтев за помоћ у циљу одговора на удес и под којим условима и на који начин запослени на комплексу треба да буду ангажовани као помоћ на ублажавању последица ван комплекса.

Оператер комплекса доноси решење о именовању стручног тима за израду интерног Плана и именује руководиоца стручног тима. Уколико оператер процени да не располаже капацитетима за израду интерног Плана, може да, поред запослених на комплексу, ангажује и спољне сараднике – консултанте.

Интерни план мора да буде потписан од стране одговорног лица оператера, као и од стране свих чланова стручног тима за израду интерног Плана, укључујући и спољне сараднике.

1) Организациона структура

У циљу контроле и управљања одговором на велики удес и примене неопходних мера ради заштите здравља људи и животне средине од могућих последица, оператер својом одлуком у писаној форми именује одговорна лица која чине командну структуру за спровођење интерног Плана.

Обавеза оператера је да именује лице овлашћено за активирање интерног Плана заштите од великог удеса у случају опасности од великог удеса, лице које је задужено за вођење и координисање акције ублажавања последица удеса на комплексу и лице које је одговорно за повезивање и сарадњу са надлежним органом јединице локалне самоуправе за екстерни план заштите од великог удеса и другим учесницима у одговору на удес изван комплекса. Оператер врши избор овлашћених лица из редова запослених на комплексу, за која процени да су компетентна за задатке које морају да обављају и која су учествовала у изради Извештаја о безбедности за предметни комплекс.

Препорука је да се имена и бројеви телефона овлашћеног особља унесу у анексе интерног Плана, што олакшава ажурирање овог плана у случају промена.

Оператер може да процени да је за контролу и управљање одговором у случају удеса потребно да организује и оспособи посебан оперативни центар – командну собу која ће имати добру комуникацију и везе са свим деловима комплекса, као и са спољним учесницима одговора на удес.

Командну структуру чине:

1) лица овлашћена за активирање интерног Плана у случају опасности од великог удеса – заменик координатора интерног Плана, који је одговоран за преузимање контроле на месту удеса. Особа која обавља ову функцију треба да има потребна знања о укупној ситуацији на комплексу, посебно о деловима комплекса и постројењима на којима се могу очекивати ванредни догађаји. Ово је посебно важно у случају када су активности на комплексу блиско повезане. Погодна функција за испуњавање ове улоге је руководиоца смене у време када се удес догодио. За испуњавање ове улоге неопходна је 24-часовна присутност руководиоца покретања одговора на комплексу. За комплексе са малим бројем запослених, или на којима нема присутних 24 сата дневно, треба да постоје дефинисане одговарајуће процедуре за обављање неопходних активности у случају настанка ванредних догађаја;

2) лице овлашћено за вођење и координисање активности контроле и одговора на удес на комплексу – координатор интерног Плана, који има општу одговорност за управљање свим активностима у циљу контроле и одговора на велики удес и примене неопходних мера ради заштите здравља људи и животне средине од могућих последица. Погодна функција за извршавање наведених задатака је менаџер/руководилац комплекса, или директор који има свеукупно знање о комплексу.

На мањим комплексима две напред наведене функције може у једној смени да обавља једно овлашћено лице.

Лице овлашћено за повезивање и сарадњу са надлежним органом јединице локалне самоуправе за екстерни план заштите од великог удеса и другим учесницима у одговору на удес изван комплекса је координатор за комуникацију са екстерним учесницима. Поред наведених, обавеза координатора за комуникацију са екстерним учесницима је и да преноси неопходне информација заинтересованој јавности и медијима.

2) Предвидиви услови или догађаји који би могли бити значајни за изазивање великог удеса

Овај део интерног Плана садржи опис активности које треба предузети у циљу контролисања услова или догађаја и ограничавања њихових последица за предвидиве услове или догађаје који би могли бити значајни за изазивање великог удеса, укључујући и опис безбедносне опреме и расположивих ресурса.

У опису активности које би требало предузети у циљу контролисања услова или догађаја и ограничавања њихових последица треба приказати:

1) изабране сценарије могућих удеса са процењеним последицама на комплексу, који су дати у Извештају о безбедности и у оквиру којих су приказани подаци за сваки сценарио удеса из процене ризика, укључујући и „најгори могући сценарио”;

2) планирану стратегију за поступање у случају удеса са:

(1) дефинисаним упутствима за поступање у случају удеса за сваки сценарио удеса из Извештаја о безбедности. Упутства треба да садрже опис: „ко ради?” и „шта ради?” у случају удеса и то од момента уочавања иницијалног ванредног догађаја до завршетка удеса,

(2) дефинисаним начином узбуњивања и ангажовања лица која учествују у одговору на удес (звучни, телефонски или други) као и лица која су надлежна и одговорна за узбуњивање и ангажовање других лица.

У оквиру планиране стратегије за поступање у случају удеса треба приказати и предвиђене мере заштите и мониторинг животне средине у току удеса и шему руковођења и координације међу лицима која учествују у одговору на удес.

На шеми треба да су приказани сви планирани учесници у одговору на удес из састава оператера комплекса у складу са дефинисаним надлежностима, одговорностима и овлашћењима.

Посебно се приказују и евентуално планирани учесници у одговору на удес из састава околних оператера. Приказују се и подаци о организацијама изван комплекса оспособљеним за одговор на удес и овлашћеним за пружање помоћи (назив установе, адреса и телефони) за:

1) противпожарну помоћ (локалне ватрогасно-спасилачке јединице и ватрогасне јединице оператера суседних комплекса);

2) медицинску помоћ (хитна помоћ, домови здравља и специјализоване установе за трауме, опекотине, контролу тровања и др.);

3) детекцију (специјализоване лабораторије за контролу ваздуха, воде и земљишта);

4) санацију/чишћење животне средине (специјализоване екипе из састава других оператера и специјализоване екипе за поступање са опасним отпадом);

5) специјализоване овлашћене лабораторије за контролу ваздуха, воде и земљишта (мониторинг животне средине).

У опису детаља о запосленим лицима која имају улогу у реаговању у случају опасности од великог удеса и одговору на удес и њиховим одговорностима и овлашћењима, одговорности заменика координатора интерног Плана обухватају:

1) да по пријему информације о удесној ситуацији изврши процену да ли је у питању велики удес, или иста може да се развије у велики удес;

2) уколико процени да се ради о великом удесу, или да удесна ситуација може да се развије у велики удес, треба да активира интерни План и, ако је потребно, надлежне обавести о потреби активирања екстерног Плана заштите од великог удеса;

3) да о својој процени о удесној ситуацији која може да се развије у велики удес, или о великом удесу на комплексу обавести координатора интерног Плана и координатора за комуникацију;

4) да преузме одговорности координатора интерног Плана, до његовог доласка на комплекс, које се односе, нарочито на:

- (1) обезбеђивање да хитне службе буду упозорене и, ако је потребно, координира рад са ватрогасном и другим хитним службама,
- (2) обезбеђивање да су се огласили/активирали одговарајући аларми на комплексу и да је јавност информисана/обавештена,
- (3) управљање затварањем и евакуацијом других делова комплекса и постројења за које постоји вероватноћа да могу бити погођени (евакуацију радника који нису укључени у одговор на удес, лица која су ангажована као подизвођачи, посетиоци и друга лица која у тренутку удеса бораве на комплексу),
- (4) обезбеђивање да се позову чланови интервентног тима,
- (5) активирање оперативног центра – командне собе, или ако не постоји, организовање комуникационе тачке са одговарајућом опремом преко које ће се вршити слање упутстава и пријем информација из свих локација на комплексу,
- (6) давање савета и информација, према захтеву, хитним службама на комплексу (првенствено ватрогасној служби),
- (7) информисање руководиоца одговора на удес и руководство оператора о свим значајним дешавањима на комплексу.

У опису детаља о запосленим лицима која имају улогу у реаговању у случају опасности од великог удеса и одговору на удес и њиховим одговорностима и овлашћењима, одговорности координатора интерног Плана обухватају:

1) треба да у оперативном центру – командној соби, или ако не постоји, из комуникационе тачке преузме одговорност за целокупну контролу и одговор на удес;

2) ако је у питању велики удес, мора да провери и потврди да ли су све хитне службе активирани и, ако је потребно, активиран екстерни план заштите од великог удеса;

3) поред наведеног координатор интерног Плана треба и да:

- (1) осигура да су мобилисани сви чланови интервентног тима,
- (2) обезбеди да је директна оперативна контрола доступна за оне делове комплекса који су изван подручја/делова комплекса која су директно погођени,
- (3) константно прати стање на комплексу и процењује развој догађаја, како би се предвидео највероватнији развој удеса,
- (4) руководи затварањем постројења и евакуацијом објеката, у консултацији са руководиоцем покретања одговора и интервентним тимом,
- (5) осигура хитно спасавање и збрињавање повређених и, ако је потребно, организује додатну помоћ. Он такође треба да обезбеди, у сарадњи са полицијом, да се родбина обавештава о несталим и повређеним особама,
- (6) успостави контакте, према потреби, са Републичким хидрометеоролошким заводом, у циљу прибављања ране информације о предстојећим променама временских услова/метео параметара,
- (7) буде у сталној комуникацији са надлежном службом за заштиту и спасавање, хитну помоћ, полицијом, здравственим институцијама и др.,
- (8) буде у сталној комуникацији са надлежним центром за обавештавање, надлежним органом јединице локалне самоуправе за екстерни план заштите од великог удеса – штабом за ванредне ситуације и комплексима у оквиру домино групе (ако постоје), ради размена информација и евентуалне помоћи,
- (9) обезбеди да се о свом особљу на комплексу води рачуна,

- (10) обезбеди контролу кретања саобраћаја унутар комплекса,
- (11) организује вођење евиденција о ванредном догађају/удесу и предузетим поступцима и мерама да би се ублажили његови ефекти, да би се обезбедили докази о донетим одлукама, предузетим мерама ублажавања и да би се обезбедило да се извуку поуке/научене лекције из одговора на удес,
- (12) обезбеди основне потребе запослених на комплексу, на пример обезбеђивање хране и пића, помоћи и средстава за информисање родбине,
- (13) успостави везе са медијима и издаје информације и изјаве, према потреби, у сарадњи са хитним службама;
- (14) обезбеди да се пуна пажња посвети очувању доказа,
- (15) прати стање загађености чинилаца животне средине и контролише повраћај у пређашње стање и чишћење животне средине након великог удеса.

Координатор за комуникацију са екстерним учесницима има задатак:

1) да поступи у складу са дефинисаним активностима у оквиру сарадње са надлежним органом јединице локалне самоуправе и надлежним штабом за ванредне ситуације за спровођење екстерног Плана заштите од великог удеса, другим надлежним службама и заинтересованом јавношћу;

2) да преузима информације од координатора интерног Плана;

3) да буде у сталној комуникацији са члановима интервентног тима и учествује у евакуацији запослених који нису чланови интервентног тима и других лица на комплексу;

4) да организује збрињавање повређених уз помоћ екстерних медицинских служби;

5) да о удесу који има потенцијал да се прошири ван комплекса обавести надлежни орган јединице локалне самоуправе, друге учеснике у одговору на удес изван комплекса и заинтересовану јавност и по потреби тражи помоћ, као и да буде у сталној комуникацији са надлежним штабом за ванредне ситуације задуженог за спровођење екстерног Плана заштите од великог удеса;

6) да о удесу који има потенцијал да се прошири ван комплекса, обавести оператере који могу трпети последице због домино ефеката и по потреби тражи помоћ након консултација са координатором интерног Плана.

Интервентни тим за контролу и управљање одговором у случају удеса на комплексу (у даљем тексту: Интервентни тим) састављен је из редова запослених и у његов састав улазе лица која руководе радом постројења на комплексу, као и лица која руководе посебним хитним службама (заштита од пожара, безбедност и здравље на раду, заштита животне средине, прва помоћ и др.) и техничким службама. Информације о члановима интервентног тима садрже бројно стање у свакој смени и њихово радно место, као и имена и бројеве телефона.

Одговорности интервентног тима треба да обухватају, у складу са усвојеним поступцима и упутствима за одговор на удес, следеће:

1) да буду у сталној комуникацији са оперативним центром – командном собом, или комуникационом тачком;

2) да предузимају активности по наређењу координатора интерног Плана;

3) да прате и процењују ситуацију на комплексу и о истој редовно информишу координатора интерног Плана;

4) да по потреби заустављају процесе производње;

5) да организују гашење почетних пожара и заустављање почетних удеса;

6) да организују хлађење судова са запаљивим материјама;

7) да учествују у обавештавању и узбуђивању;

8) да управљају процесом санације последица удеса на животну средину;

9) да организују збрињавање повређених и евакуацију запослених и других лица;

10) да обезбеђују и контролишу лична заштитна средства;

11) да обезбеђују и контролишу опрему и уређаје у функцији контроле и одговора на удес.

Тим за одговор на удес на комплексу састављен је из редова запослених и у његов састав улазе лица која су обухваћена програмом обука и тренинга за учеснике у одговору на удес. Информације о члановима тима за одговор на удес садрже бројно стање тимова у свакој смени и радно место сваког члана тима, као и имена и контакт бројеве телефона.

Обавезе и задаци чланова тима за одговор на удес су:

1) да извршавају задатке према усвојеним поступцима у случају опасности од великог удеса, упутствима за реаговање у случају удеса и у складу са наређењима припадника интервентног тима или командне структуре за контролу и управљање одговором у случају удеса на комплексу;

2) да буду оспособљени и опремљени за рад у ванредним условима;

3) да редовно контролишу и одржавају своју заштитну опрему;

4) да о својим запажањима током извршавања задатака обавештавају чланове интервентног тима;

5) да сарађују са другим члановима тима одговора на удес на извршавању заједничких задатака;

6) да учествују у процесу заустављања процеса производње;

7) да учествују у гашењу почетних пожара и заустављању почетних удеса;

8) да учествују у процесу санације последица удеса;

9) да учествују у транспорту и збрињавању повређених;

10) да, по потреби, примене самопомоћ или укажу прву помоћ повређенима;

11) да учествују у деконтаминацији људи, опреме и простора;

12) да се, по потреби, прикључе специјализованим хитним службама оператера и тимовима екстерне помоћи.

У опису безбедносне опреме и расположивих ресурса потребно је приказати детаљне податке о доступности и функционалности опреме и уређаја за ванредне догађаје и одговор на удес. Они обухватају податке о одржавању и сервисирању, сертификацији, атестирању, баждарењу опреме и уређаја, њиховом броју, локацији, начину чувања и лицима задуженим за функционалност опреме и уређаја у свакој смени на комплексу.

Подаци се односе на:

1) средства везе и комуникације, ради обезбеђивања несметане комуникације, координације активности и преноса информација у редовним и ванредним условима рада;

2) опрему и средства противпожарне заштите: стабилна, мобилна (хидранти, генератори пене, распршивачи, монитори, апарати, ватрогасна возила и др.), средства за гашење пожара;

3) опрему индивидуалне и колективне техничке заштите: специјалну заштитну опрему за људе који учествују у гашењу пожара, заштитна изолациона одећа, средства индивидуалне заштите и место чувања (број и тип средстава, намена, ефикасност и време заштите);

4) средства детекције (локација, број места детекције, намена и тип детектора, осетљивости и поузданости детектора и јављача и могуће сметње у процесу рада, услови под којима се врши детекција и стручност лица које врши детекцију);

5) могућности функционисања система вентилације у условима удеса;

6) карактеристике постројења за треман отпадних вода (техничко-технолошке карактеристике сепаратора уља и масти, карактеристике уређаја за хемијску или биохемијску обраду);

7) могућност третмана отпадних вода насталих у одговору на удес;

8) средства прве помоћи и медицинске заштите (намена средства, тип, број средства и место где се налази, средства за пренос и транспорт повређених и др.);

9) средства за заустављање даљег тока хемијског удеса и ширења негативних ефеката (средства за претакање, адсорпцију, неутрализацију, деконтаминацију и др.);

10) заштитни системи за спречавање разливања опасних материја (танкване, базени, канали, баријере, заштитни зидови, поткопи, насипи и др.).

Ако нису претходно обухваћени, потребно је навести детаље о доступности и функцији других ресурса, као што су подаци о систему вођења процеса (аутоматско, полуаутоматско, мануелно и др), начин провере система рада и провере уређаја и опреме у току редовног рада и у случају отказа или ванредних услова рада; средства за алармирање и узбуњивање (тип средстава и лице одговорно за исправност, одржавање и активирање у случају удеса).

3) Мере за ограничавање ризика за присутна лица на комплексу, укључујући начине упозоравања и радње које треба да предузму након упозорења

Мере за ограничавање ризика за присутна лица на комплексу се односе на раднике који нису укључени у одговор на удес, лица која су ангажована као подизвођачи, посетиоце и друга лица која у тренутку удеса бораве на комплексу, укључујући начине упозоравања и радње које треба да предузму након упозорења.

Наведене мере, између осталих, подразумевају и:

1) постојање система, опреме и објекта за рано откривање развоја великог удеса (нпр. систем надзора процеса производње и других активности на комплексу);

2) дефинисање одговорности овлашћених лица за покретање одговарајућих одговора на комплексу за евакуацију, обезбеђивање склоништа, коришћење заштитне опреме, итд. Мере треба да обухвате детаљне информације о путевима евакуације, локације склоништа и личних заштитних средстава, што све чини битан услов за успешно затварање постројења и евакуацију објеката на комплексу.

4) Рано упозоравање и информације о удесу

У овом делу интерног Плана заштите од великог удеса приказују се:

1) мере за обезбеђивање раног упозорења о инциденту органа надлежног за активирање екстерног Плана заштите од великог удеса треба обухватити поступке за рано обавештавање и упозоравање надлежних служби за заштиту и спасавање ван комплекса и надлежног штаба за ванредне ситуације, у складу са интерним Планом и име и функцију лица које има овлашћење да активира аларм/сирену ван комплекса или друга средства за упозорење јавности да је дошло до удеса. Податке са именом и функцијом лица овлашћеног за обављање напред наведеног, надлежни штаб за ванредне ситуације доставља оператеру у раној фази израде интерног Плана;

2) врсте информација које треба да садржи почетно упозорење односе се на информације о неконтролисаном догађају за који се због његове природе оправдано може очекивати да ће довести до великог удеса или о удесу који се догодио, при чему се достављају следеће информације:

(1) о месту и времену удеса: адреса постројења, објекат/постројење у оквиру комплекса, време настанка удеса,

(2) подаци о типу удеса (експлозија, пожар, испуштање опасне супстанце и др.),

- (3) предузете мере одговора на удес,
- (4) процена развоја догађаја,
- (5) мере за обезбеђивање детаљнијих информација, када постану доступне о:
 - узроцима удеса,
 - врсти и количини опасних супстанци које су учествовале у удесу,
 - оштећењу објеката у оквиру комплекса,
 - оштећење објеката ван комплекса,
 - реализоване мере одговора на удес.

5) Мере за обуку запослених о дужностима које ће морати да обављају и, према потреби, координацију са надлежним хитним службама ван комплекса

Овим делом интерног Плана заштите од великог удеса треба обухватити мере за обуку лица на комплексу (запослени, извођачи радова, посетиоци, итд.) и начине повезивања са надлежним службама за реаговање ван комплекса.

Обуке се уређују посебним документима која доноси оператер комплекса (плановима и програмима обуке и вежби, укључујући и проверу знања, и оперативним упутствима) и који су обавезујући за све запослене. Планови и програми обуке садрже циљеве, циљне групе, садржај, распоред активности обуке и начин провере постигнутих резултата.

Планирање и спровођење обука и вежби има за циљ да се запослени упознају са опасностима и ризицима на комплексу и усвоје процедуре и поступке намењене тимовима који учествују у контроли, одговору и санацији удесних ситуација, као и да се путем вежби оспособе припадници интервентних тимова и тимова за одговор на удес за извршење задатака у складу са интерним Планом и оперативним упутствима. Планом вежби треба обавезно предвидети и проверу функционисања система безбедности и заштите, опреме и уређаја за одговор на удес.

Планови и програми вежби треба да укључе и надлежне органе за израду и спровођење екстерног Плана заштите од великог удеса, и друге органе и службе ван комплекса.

6) Мере за пружање помоћи ради ублажавања последица ван комплекса

Мере за пружање помоћи ради ублажавања последица удеса ван комплекса обухватају:

- 1) информације потребне за израду екстерног Плана заштите од великог удеса:
 - (1) податке о идентификованим опасностима, и то:
 - који су могући извори штете,
 - које су опасне супстанце, количине, њихова локација, својства и њихов потенцијални утицај на људе и животну средину,
 - ако је изводљиво, какве су реакције ослобођених хемикалија и њихово понашање у пожару, или да ли постоје извори стручне помоћи и референце, при чему оператери треба да узму у обзир супстанце које се могу генерисати током губитка контроле над индустријским хемијским процесом,
 - (2) који су извори великих удеса, односно који догађаји би могли довести до испуштања опасних супстанци,
 - (3) које су могуће последице испуштања опасних супстанци по људе и животну средину,
 - (4) на којој удаљености ове опасности могу створити штетне ефекте, односно колико далеко од извора ће ове супстанце бити опасне по људе и животну средину; који ниво штете ће представљати и под којим околностима (штета

може бити тренутна или одложена),

(5) које су вероватноће да се ове последице остваре, односно колико су вероватни и колико су потенцијално озбиљни догађаји (процена ризика из Извештаја о безбедности), при чему је потребно навести следеће основне информације:

- како су опасности већ контролисане,
- које додатне мере би биле потребне ако нормалне контроле не успеју или се покажу као неадекватне,
- све посебне карактеристике које могу захтевати одговор другачији од уобичајеног,
- који системи и ресурси већ постоје за суочавање са различитим околностима и колико далеко иду ка задовољавању потребног одговора на удес,
- које су додатне могућности доступне од других организација потенцијално укључених у одговор на удес;

2) информације о капацитетима оператера за пружање помоћи ван комплекса: број и специјалности лица, врсте и карактеристике специфичне опреме, врсте и количине заштитне опреме и др.;

3) информације о средствима везе и комуникације са надлежним органима, организацијама, јавношћу и медијима ван комплекса;

4) податке о улози запослених лица на комплексу у информисању медија, укључујући информације које треба доставити средствима информисања.